

Dorpsbos

Village forest, Roosdaal

Dorpsbos, Roosdaal

Hosted by: Maat-ontwerpers

Project Information (EN)

The project

In the centre of Roosdaal, a remarkable 7.5-hectare forest project is taking shape: the Dorpsbos. The forest holds water on the flanks of the valley, helps reduce flood risks downstream, and forms the starting point for developing a lively village centre for Pamel. Three water strategies shape the sponge landscape: buffering and holding water, a sponge and infiltration forest, and water infiltration. Each strategy translates into a different spatial typology. Technical water measures become visible and tangible in the Dorpsbos this way, for example through a wet off-leash dog meadow or a set of water steps. Maat-ontwerpers sees the project as a laboratory for innovative spatial practices around climate.

Idea

A Christmas card marked the start of this project. In December 2022, the designers at Maat made a commitment: no Christmas tree this time, but a whole forest! Maat is putting its money where its mouth is and planting a forest. We're not interested in a run-of-the-mill commercial corporate forest. We're looking for a pilot project where we can experiment and innovate. A project that serves as a laboratory for our own operations, but above all to inspire and act as a catalyst for change.

We listened intently and, through Liesl Vanautgaerden from the Environment Department in Roosdaal, came across the following: the local council had recently purchased plots of land there to plant a forest. Roosdaal is situated next to Ninove, but more interestingly: it lies on the banks of the River Dender. Familiar territory for Maat's designers. Between 2017 and 2022, Maat was, after all, involved in the process and design research concerning flood risks in the Dender Valley. A project that continues to have an impact in the area to this day in the form of TOP Dender.

Sponge landscape

The village wood marks the start of the development of a strong village centre for Pamel. The village centre will become a vital ecological link, a sponge full of water and a public space for socialising, play and experiencing the landscape, offering added value to residents.

- . Each water strategy translates into a different spatial typology. Technical water management measures thus become visible and tangible throughout the village wood.
- The first water strategy focuses on buffering and retaining water through distinct interventions in the landscape. For example, we are creating a wall across the Nattermeersbeek to retain water. The wall unfolds into a flight of steps, thus providing seating along the footpath.
- In a second water strategy, we are creating a sponge and infiltration forest. Changes in relief create areas that can fill with water. We are planting trees on the raised areas. Through this combination of water pools and woodland, the soil acts as a sponge for water.
- The third water strategy focuses on retaining, slowing down and infiltrating water. A canal running alongside the cycle route collects the water, and allows it to infiltrate as deeply as possible

Projectinformatie (NL)

Het project

In het centrum van Roosdaal groeit een bijzonder bosproject van 7,5 hectare: het Dorpsbos. Dit bos houdt water vast op de flanken van de vallei, helpt overstromingsrisico's stroomafwaarts te verminderen en vormt de start van de ontwikkeling van een levendig dorpshart voor Pamel.

Drie waterstrategieën geven het sponslandschap vorm: water bufferen en vasthouden, spons- en infiltratiebos, en waterinfiltratie. Elke waterstrategie vertaalt zich in een andere ruimtelijke typologie. Technische watermaatregelen worden zo zichtbaar en beleefbaar in het Dorpsbos, bijvoorbeeld door een natte hondenlosloopweide of een watertrap.

Maat-ontwerpers ziet het project als een laboratorium voor innovatieve ruimtelijke praktijken rond klimaatadaptatie en dorpsontwikkeling.

Idee

Geen offerte, geen wedstrijd, maar een kerstkaart vormde de start van dit project. In december 2022 engageerde Maat-ontwerpers zich: Geen kerstboom deze keer, maar een heel bos! Maat voert daad bij woord en plant een bos. Geen platcommercieel bedrijfsbos voor ons. We gaan opzoek naar een pilootproject waarbij we kunnen experimenteren en innoveren. Een project als laboratorium voor onze eigen werking, maar vooral om te kunnen inspireren en als hefboom voor verandering.

We leggen ons oor te luisteren en komen via Liesl Vanautgaerden van Departement Omgeving in Roosdaal terecht: het gemeentebestuur kocht er recent percelen aan om een bos te planten. Roosdaal gelegen naast Ninove, maar interessanter: gelegen op de flanken van de Dender. Bekend terrein voor Maat-ontwerpers. Maat bouwde tussen 2017 en 2022 immers mee aan het proces en ontwerpend onderzoek rond overstromingsrisico's in de Dendervallei. Een project dat tot op vandaag zijn doorwerking heeft in het gebied onder de vorm van TOP Dender.

Sponsbos

Het dorpsbos vormt de start van de ontwikkeling van een sterk dorpshart voor Pamel. Het dorpshart wordt een sterke ecologische schakel, een spons vol van water en een publieke plek voor ontmoeting, spel en landschapsbeleving als meerwaarde voor bewoners.

Elke waterstrategie vertaalt zich hierbij in een andere ruimtelijke typologie. Technische watermaatregelen worden zo zichtbaar en beleefbaar doorheen het dorpsbos.

- De eerste waterstrategie zet in op het bufferen en vasthouden van water via uitgesproken ingrepen in het landschap. Zo creëren we bijvoorbeeld een wand dwars op de Nattemeersbeek om water op te houden. De wand ontplooit zich in een trappenpartij en biedt zo zitplek langs het wandelpad.
- In een tweede waterstrategie creëren we een spons- en infiltratiebos. Reliëfwijzigingen zorgen voor plekken die zich kunnen vullen met water. De ophogingen bebossen we. Door deze combinatie van waterplassen en bos fungeert de bodem als spons voor water.
- De derde waterstrategie zet in op het vasthouden, vertragen en infiltreren van water. Een gracht langs de fietsas verzamelt het water waarbij tussenschotten water ophouden en zo maximaal te infiltreren in de bodem.

Image List

Filename	Caption	Credit
m05-sponge-landschap-8-2-2_1792156628.jpg	maquette	
160-20250826-image-water-strateg_1792156717.jpg	1. Water opvangen, vasthouden en infiltreren	
160-20250826-image-water-strateg-2_1792156727.jpg	2. Spons en infiltratiebos	
160-20250826-image-water-strateg-3_1792156735.jpg	3. Bufferen	

The images above are included in the ZIP under /images.